

Halyna Panakhyd*

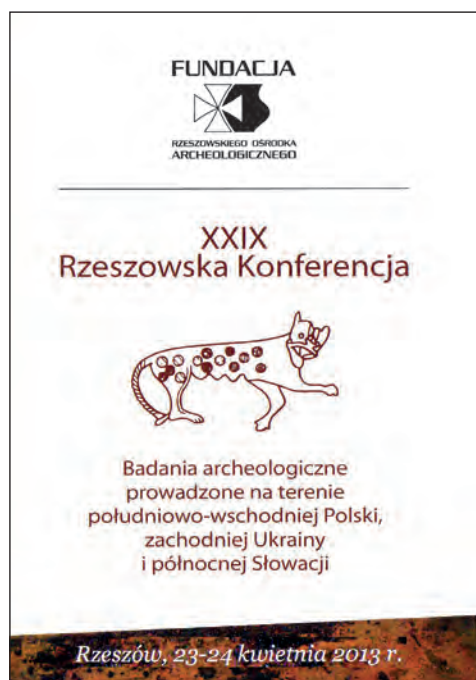
XXIX International Archaeological Conference in Rzeszów “Archaeological research in south-eastern Poland, Ukraine and northern Slovakia”

(23–24 April, Rzeszów, Poland)

One of the very important events this year was an international archaeological conference that took place in Rzeszów between 23–24 April. The conference was co-organized by the Archaeological Centre Foundation, the Institute of Archaeology at the University of Rzeszów and Rzeszów Museum. In line with past practice, the conference took place in the museum’s assembly hall and was partially financed by the local government. The conference started with an address by B. Kaczmar, the director of Rzeszów Museum, who welcomed the participants wishing them well with their presentations and confirming the future cooperation of the museum and the local archaeological community.

S. Czopek, the university vice-Rector, noted that the conference would be of a more theoretical and analytical character in comparison to the previous ones, whose major focus was on reporting and summarising the latest research.

Following this, the awards for the National Competition for the best master’s thesis in archaeology were handed to the winners. The first prize was awarded equally to W. Rajpold, author of a thesis on “Settlement changes in the central Vistula River during the Bronze Age and early Iron Age” (thesis supervisor – Prof. S. Czopek), and to D. Chudzik for a thesis entitled “Christian sacred architecture in

Fig. 1. The programme of the conference
Ryc. 1. Program konferencji

* The Lviv Historical Museum, pl. Rynek 6, 79008 Lviv, Ukraine; panaxyd@gmail.com.

the Principality of Galicia–Volhynia (to the end of Daniel Romanowicz’s rule)” (thesis supervisor – Dr J. Kalaga). Other diplomas and prizes were awarded to E. Kowalczyk for “The authors of late Medieval ceramic figures from Silesia”, J. Kowalski – Bilokrylyy for research on the “The chronology of the Scythian culture in western Podolia”, P. Wiekaj for a master’s thesis on “The chronology of World War II crimes in Polish research – selected examples”, and A. Oleksy for the paper on “(Un)usual burial constructions of the Pomeranian culture. Graves with quern-stones. Stone boxes with fortified walls”.

The conference gathered more than 80 scientific researchers from various archaeological institutions in Poland, Ukraine, Slovakia, Czech Republic, Russia and Germany, presenting a wide range of scientific studies including over 31 papers and 18 posters during five sessions.

Ten papers were presented in the first session chaired by Prof. B. Ginter. The first paper by O. Sytnik (Lviv) was entitled “The multi-layered Palaeolithic site Głęboczok Wielki I: problems of dating and technology of stone manufacture”. It explored the stratigraphy of the site and the dating of its cultural layers. Various finds have also been presented, including working tools and animal remains belonging to steppe animals.

A. Bogucki (Lviv), M. Łanczont (Lublin), T. Madeyska (Warszawa), J. Kusiak (Lublin), and O. Tomeniuk (Lviv) gave a paper entitled “The multi-layered Palaeolithic site Głęboczok Wielki I and the beginnings of Middle-Paleolithic”. The long term work at this site, including palaeo-magnetic, geoelectrical, geophysical, geochemical and granulometrical research, cultural and stratigraphic dating, made it possible to draw some conclusions about the palaeoecological situation in the area.

The paper by O. Kononenko (Kiev) on the “Upper Palaeolithic site Radomysz I in Żytomierz County” presented some new ideas about the results of excavations conducted at a site discovered by I. Szowkopilas in 1956.

In the presentation by M. Połtowicz and D. Bobak (Rzeszów) about the “Final Palaeolithic in south-eastern Poland in the light of latest research”, the authors discussed Magdalenian and Swiderian culture artefacts found in Łąka, a site discovered during the A4 motorway construction works at the end of the 1990s.

The paper by T. Tkaczuk (Iwano-Frankiwsk) on “The research on ceramics from Biały Potok (Czortków area, district of Czarnopole,

Ukraine) exhibited at the Archaeological Museum in Poznań", presented the analysis of the archival materials found at a site excavated by J. Kostrzewski in 1924.

In their paper "Results of environmental and archaeological research in the upper Dniester River" J. Machnik, K. Szczepanek (Cracow), D. Pawliw and W. Petyhyrycz (Lviv) presented a map of sites located within "Żurawieńsko-Bukaczowska Gate". 102 sites have been registered in that region and 87 of them were found by a Polish-Ukrainian expedition.

O. Diachenko (Kiev) and O. Pozikhovskyi (Ostróg) presented various aspects of spatial relations in their paper entitled „The gravity model: simulating the interactions in anisotropic space”. The method was applied in studies of Neolithic sites in western Volhynia.

D. Król (Rzeszów), O. Pozikhovskyi (Ostróg) and M. Rybicka (Rzeszów) presented a paper entitled „Settlements of the Funnel Beaker culture in eastern Volhynia” which discussed their archaeological survey in this area. A large amount of Tripillian culture artefacts have been discovered during excavations in Nowomałyń (Podobanka).

A. Sznajdrowska (Rzeszów) in her paper on “The deposits of Funnel Beaker culture at sites no. 5 and 6 in Szczytno – Pawłosiów borough” presented the results of research conducted in a settlement area in Wysoczyna Kańczucka. 140 features, including pieces of vessels, amphorae, jugs, and “ceramic pavement” were found during the excavations, providing a better understanding of the daily life of the inhabitants of this area.

P. Zawiślak (Rzeszów) presented a paper on “Neolithic objects from site 1C in Gródek, Hrubieszów County (based on the research of Sławomir Jastrzębski 1983–1985)” where he described the pottery fragments of Funnel Beaker culture and Lublin-Volhynian origin discovered during the excavations.

The session ended with a debate. M. Rybicka, A. Sznajdrowska, A. Pelisiak, K. Szczepanek, O. Diachenko, T. Tkaczuk and J. Mach-

Fig. 2. Prof. B. Ginter (on the left) and Prof. J. Machnik (on the right) during the discussion
Ryc. 2. Profesorowie – B. Ginter (z lewej) i J. Machnik (z prawej) podczas dyskusji

Fig. 3. 18 posters were presented at the poster session
Ryc. 3. Na sesji posterowej przedstawiono 18 plakatów

nik discussed the interpretation of Linear Pottery culture ceramics, palaeo-climate in the basin of Dniester River, the periodization the Cucuteni-Trypillian culture sites, and finally the necessity of applying mathematical methods in archaeology etc.

During the poster session the following works were presented: M. Bajka (Sandomierz) “Rescue excavations of two graves of Złota culture found in 2012 in Mały Rynek in Sandomierz and in Święcica, Sandomierz County”; P. Harčar (Prešov) “Archeologický výskum bránovej veže Zborovského hradu (Archaeological research of the entrance gate to Zborowski Castle)”; L. Matskevyy and H. Panakhyd (Lviv) “Human use of caves in Western Ukraine (excavations conducted by the Lvivska and Prykarpatska archaeological expeditions)”; G. Lukáč (Levoča) “Archeologický výskum vínnej pivnice vo Fričkovciach, okres Bardejov (Archaeological research in a winery in Fričkovcie, borough of Bardejov)”; Z. Krišovská (Praga), “Archeologický výskum meštianskeho domu na Radničnom námestí č. 9 v Bardejove (Archaeological re-

search in a house at Market Square 9 in Bardejov"); N. Wojcieszuk and O. Siłajew (Lviv) "The archaeology of the Wisznia River basin, the results of the surface survey 2011–2012"; Z. Pianowski (Rzeszów), M. Krzemiński, A. Kostek and M. Krzemińska (Przemyśl) "The results of the third phase of archaeological survey in the ruins of St John the Baptist Orthodox church (so-called Wołodar prince) on the Castle Hill in Przemyśl in 2012"; M. Połtowicz-Bobak, D. Bobak, A. Nowak (Rzeszów), M. Łanczont and P. Mroczek (Lublin) "The analysis of the Magdalenian settlement at Wierzawice in 2012"; A. Sznajdrowska and A. Nowak (Rzeszów) "The Globular Amphora culture grave from site no. 42 at Rozbórz – borough of Przeworsk"; S. Czopek and K. Trybała-Zawiślak (Rzeszów) "The second season of excavations conducted at site no. 6 in Dębno, district of Łańcut"; N. Skakun (Saint Petersburg) "The organization of flint processing during the central stage of the Cucuteni-Trypillian culture (on the basis of materials gathered from the flint-worker's workshop in Bodaki)"; A. Reszczyńska (Rzeszów), L. Ondráčková (Chomutov) and J. Blažek (Most) "Excavations of a Germanic cemetery in Nezabylice in north-western Czech Republic"; D. Wolski and A. Nowak (Rzeszów) "Microwear analysis of a Bronze Age bifacial sickle knives on the basis of the finds from Boratyń 17 and Orliśka Sokolnickie 1"; P. Gębica (Rzeszów), S. Superśon (Kraków), A. Bajda-Wesołowska and M. Hozer (Rzeszów) "Stratigraphy of alluvia and traces of prehistoric human activity at site no. 19 in Białobrzegi by the Wisłok River"; P. Mączyński (Rzeszów) "Concluding remarks on the first season of research at site no. 6 at Ruda, Janów County"; K. Solarska (Rzeszów) "The history of the Piotrówka stronghold in Radom"; B. Polit (Rzeszów) "The jewellery from the cemetery at Neyzats (Ukraine) excavated in 2012"; M. Dębiec (Rzeszów) and M. Posselt (Regensburg) "Magnetometer Survey at Jankowice 9. Non-destructive archaeological research in the construction area".

During the second session chaired by Prof. M. Parczewski, eight papers were presented. M. Zielińska (Sanok), Z. Pianowski (Rzeszów), M. Glinianowicz and P. Kotowicz (Sanok) gave a paper on "The fortifications of Sanok in the light of written sources and archaeological research", in which they attempted to reconstruct the original location of the town's fortifications on the basis of textual and archaeological sources.

M. Krąpiec (Cracow) presented a paper on "Dendrochronological analysis of wells from site no. 28 at Rozbórz" where he showed

the results of the dating of 18 wooden wells, the oldest of which had 4200 years.

M. Florek (Lublin/Sandomierz) and M. Bajka (Sandomierz) presented the results of their research on Neolithic and Bronze Age graves in the paper “Archaeological research at site no. 6 at Złota, near Sandomierz, Świętokrzyskie voivodeship in 2012”.

J. Adamik (Rzeszów) delivered a paper on “Research materials of the so-called classical stage of Trzciniec culture in the loess hills in Podkarpacie, between the Wisłok and San Rivers, with reference to the excavations conducted at Skołoszów, district of Jarosław, site no. 7”. He mainly focused on the excavations conducted in connection with the A4 motorway construction works.

W. Rajpold (Rzeszów) presented a paper on “Settlement changes by the central Vistula River during the Bronze and Early Iron Age”, describing the 1300 sites he located, and analysing the topography and natural environment of the region.

The paper by I. Wnuczek and M. Burghardt (Rzeszów) on “The spatial location of the Lusatian culture settlements in Tarnobrzeg, as exemplified by site no. 26 at Łąka, Trzebownisko borough” discussed the results of excavations in an area of 1,5 ha, where over 5000 artefacts were discovered.

A. Bardeckyj (Dubno), author of the paper “Cultural situation in the upper basins of Styr and Horyn rivers in the Early Iron Age in the light of the latest research materials”, suggested a new way of interpreting ceramics (so-called Mogilev type) found at the sites of Chorów, Sławuta, Dobrohoszczi and Niecieszyn.

The paper by J. Garncarski (Krosno) on “Archaeological survey at the Bronze and Early Iron Age site no. 6 at Brzyściec, borough of Jasło, and site no. 52 in Jasło” concerned the research in an area of 4 ha prior to the planned construction works.

The session concluded with a discussion between D. Pawliw, A. Bardeckyj, S. Czopek, M. Parczewski, S. Kadrow, M. Rybicka, D. Bobak, A. Pelisiak and J. Machnik. The issues discussed concerned the chronology of the sites, new ways of interpreting archaeological materials, the purpose of surface excavations in the new areas and the relevance of dendrochronology for artefact interpretation. The scholars paid particular attention to such issues as the naming of the new cultures and the specificity of methods applied in archaeological research, etc.

Fig. 4. Session
Rys. 4. Posiedzenie

Nine papers were presented during the third session chaired by Prof. A. Rozwałka.

M. Wawrzczak (Szczawnica) presented the results of field-walking survey in his paper entitled "The Stone and Bronze Age in the Pieniny mountain range in the light of new field-walking survey". A list of Mid – and Upper Palaeolithic Mesolithic and Magdalenian artefacts, and a map of sites was made with the use of GPS technology.

N. Wojcieszczuk, D. Pawliw, and W. Petehyrycz (Lviv) delivered a paper on "A map of archaeological sites in the southern areas of Lviv (Wisznia River basin): chronological and cultural classification of sites". The authors presented the results of field-walking survey conducted at both well-known and newly discovered sites. There are over 1000 archaeological sites in the basin of Wisznia River.

In the paper on "The swastika on an early Slovenian vessel from Ożańsk, borough of Jarosław", M. Parczewski (Rzeszów) presented his ideas about the origin of this symbol, citing examples from literature

and archaeological sources confirming that the swastika, as a symbol, was already known in pre-Christian times.

R. Myska and Y. Pohoralskyj (Lviv) delivered a paper on „The stronghold of Teptiuż (Modryczy I) on the Carpathians foreland: historic and archaeological interpretation (research conducted in 2010 and 2011)”. The authors of this paper analysed the results of excavations and surveys that led to identifying the fortifications, pieces of ceramics and flint, charred wood etc.

J. Kusiak (Lublin) presented the results of thermoluminescence dating in a paper on “Bricks and ceramics as a source of dating Medieval and later architecture”.

A. Lubelczyk (Rzeszów) delivered two papers. In the first paper on “Golesz Castle’ in the former area of Sandomierz (Krajowice; borough of Jasło, site no. 1) – concluding remarks on archaeological research conducted between the 2010–2012”, he presented the results of excavations in an area of 250 sq. m, where foundations of the castle fortifications, over 8500 artefacts including pieces of ceramics, tiles and some metal objects were found. His second paper, on “The unique collection of XVI and XVII cent. tiles from survey excavations in the area of a former defensive mansion in the Tower, district of Strzyżów”, presented a collection of 200 renaissance tiles.

D. Mazur (Cracow) presented a paper on “New materials for the study of iconography and tile manufacturing technology – the relationship between tiles and the XV–XVI cent. community of Kazimierz (?)”, in which the ornaments on tiles (bas-reliefs, plant motifs, rosettes etc.) were analysed and interpreted.

The session ended with a discussion on the dating possibilities of some types of potsherds (burned pieces of pottery, burned clay), the private ownership of land and the legal aspects of future archaeological research.

Four papers were presented during the fourth session chaired by Prof. S. Kadrow.

The first paper by G. Poplevko (Saint Petersburg) was on “Technological aspects of handmade ceramics on the basis of experimental and archaeological research”. The author presented the results of her experiments which involved producing ceramics with the application of old technologies.

M. Glinianowicz (Sanok) and P. Kotowicz (Sanok) presented a paper on “The old cemeteries in Sanok – a summary of past and present

research results", dealing with former sacred buildings in Sanok and local funeral rites. In their second presentation on "Former churches in Sanok in the light of latest research" they discussed the results of excavations at St. Michael's parish church. A computer based model of the church was made on the basis of the excavated evidence and written sources.

The last paper on "The results of research conducted at Podmurna Street in Lviv" by J. Kowalski discussed the results of rescue excavations, during which 19th century walls and water pipes as well as 17th century wooden construction, pieces of ceramics, metal objects and leather manufactures were found.

The final discussion concerned the results of the conference and the problematic issues in archaeological research. According to M. Parczewski important points were made by young researchers. S. Czopek acknowledged the international nature of the conference as well as the variety and scientific importance of the presented papers. He also mentioned the necessity of discussing various aspects of archaeological heritage protection and the need for further interdisciplinary collaboration.

At the end of the conference B. Kaczmar, the director of Rzeszów Museum, expressed his gratitude to the guests for their active participation in the conference and thanked the organizers and sponsors their kind help and support.

The next, 30th anniversary International Archaeological Conference in Rzeszów is planned for Spring 2014.

Halyna Panakhyd

**XXIX Rzeszowska Międzynarodowa Konferencja
„Badania archeologiczne na terenie
południowo-wschodniej Polski, zachodniej Ukrainy
i północnej Słowacji”** (23–24 kwietnia 2013 roku,
Rzeszów, Rzeczpospolita Polska)

Ważnym naukowym wydarzeniem tej wiosny była coroczna międzynarodowa konferencja archeologiczna, która miała miejsce w dniach 23–24 kwietnia 2013 roku w Rzeszowie. Jej współorganizatorami byli: Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego i Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. W auli tego ostatniego tradycyjnie już odbywały się poszczególne sesje. Tegoroczna konferencja odbyła się dzięki dofinansowaniu z budżetu województwa podkarpackiego.

Konferencję otworzył dyrektor Muzeum Okręgowego w Rzeszowie B. Kaczmar, który powitał uczestników, życzył im owocnych dysput naukowych i zapewnił, że dyrekcja muzeum nadal będzie wspierać regionalną wspólnotę archeologów w organizacji podobnych wydarzeń.

Do uczestników konferencji zwrócił się dyrektor Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, prof. S. Czopek. Zwrócił on uwagę obecnych na fakt, że tegoroczna konferencja jest bardziej dyskusyjna, teoretyczna, problemowo-analityczna niż poprzednie, które były przede wszystkim sprawozdawczo-podsumowującymi.

Posiedzenia sesji poprzedziło wręczenie nagród absolwentom – zwycięzcom Ogólnopolskiego Konkursu na najlepszą pracę magisterską z archeologii. W imieniu jury prof. M. Rybicka nagrodziła dyplomami za zajęcie pierwszego miejsca i nagrodą pieniężną W. Rajpolda za pracę „Przemiany osadnicze nad środkową Wisłą w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza” (promotor – prof. S. Czopek) oraz D. Chudzika za pracę „Chrześcijańska architektura sakralna Rusi Halickiej i Wołyńskiej (do końca panowania Daniela Romanowicza)” (promotor – dr hab. J. Kalaga). Dyplomami i cennymi podarunkami wyróżnieni zostali: E. Kowalczyk za pracę „Twórcy późnośredniowiecznych ceramicznych figurek ze Śląska”; J. Kowalski-Biłokryłyj za „Chronologię zachodniopodolskiej grupy kultury scytyjskiej”; P. Wiejak za pracę magisterską „Archeologia zbrodni II wojny światowej w badaniach polskich na wybranych przykładach”; A. Oleksy za pracę „Nie(zwykłe) konstrukcje grobowe kultury pomorskiej. Groby z żarnami. Kamienne skrzynie ze wzmocnionymi ścianami”.

Na konferencji wystąpili archeolodzy z wielu różnych ośrodków z referatami obejmującymi szeroki zakres problematyki badań naukowych. W tegorocznym międzynarodowym wydarzeniu naukowym udział wzięło ponad 80

badaczy z Polski, Ukrainy, Słowacji, Czech, Rosji i Niemiec. W ciągu pięciu sesji wygłoszono 31 referatów i zaprezentowano 18 posterów.

Podczas pierwszej sesji, prowadzonej przez prof. B. Gintera, wygłoszono 10 referatów.

Sesję otworzył O. Sytnyk (Lwów) referatem „Wielowarstwowe stanowisko paleolityczne Głęboczok Wielki I: problematyka datowania i technologii przemysłu kamiennego”. Przeanalizowana została specyfika nawarstwień kulturowych stanowiska, ich datowanie, przedstawiono także znaleziska – narzędzia pracy i szczątki zwierzęce należące do gatunków stepowych.

Grupa autorów w składzie: A. Bogucki (Lwów), M. Łanczont (Lublin), T. Madeyska (Warszawa), J. Kusiak (Lublin), O. Tomeniuk (Lwów) zaprezentowała referat „Wielopoziomowe stanowisko paleolityczne Głęboczok Wielki I i problemy początku paleolitu środkowego”. Podczas wieloletnich wykopalisk na stanowisku przeprowadzono badania geomagnetyczne, geoelektryczne, geofizyczne, geochemiczne i granulometryczne, a także datowanie warst kulturowych i horyzontów, co dało możliwość określenia sytuacji paleoekologicznej w regionie.

W referacie O. Kononenko (Kijów) „Górnopaleolityczne stanowisko Radomysz I na Żytomierszczyźnie” przedstawiono nowe spojrzenie na wyniki badań stanowiska odkrytego przez I Szowkoplisa w 1956 r.

M. Połtowicz-Bobak i D. Bobak (Rzeszów) w odczycie „Schyłkowy paleolit w Polsce południowo-wschodniej w świetle najnowszych badań” przedstawili zabytki ze stanowiska Łąka, odkrytego podczas budowy autostrady A4 pod koniec lat 90. XX w., reprezentowanych przez znaleziska artefaktów kultury magdaleńskiej i świderskiej.

Referat T. Tkachuka (Halicz) „Badania ceramiki z Białego Potoku (region czortkowski, obwód tarnopolski, Ukraina) znajdującej się w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Poznaniu” dotyczył opracowania materiałów muzealnych, pochodzących ze stanowiska badanego przez J. Kostrzewskiego w 1924 r.

J. Machnik, K. Szczepanek (Kraków), D. Pawliw, W. Petyhyrych (Lwów) w odczycie „Podsumowanie wyników badań przyrodniczo-archeologicznych nad górnym Dniestrem” przedstawili mapę stanowisk Bramy Żurawieńsko-Bukaczowskiej. W regionie tym zarejestrowano 102 stanowiska, z czego 87 odkryła Ekspedycja Polsko-Ukraińska.

Autorzy O. Diachenko (Kijów), O. Pozikhovskiy (Ostrog) zaprezentowali cechy szczególne modelu relacji przestrzennych w referacie „The gravity model: simulating the interactions in anisotropic space (Model grawitacyjny: modelowanie interakcji w przestrzeni anizotropowej)”. Metodę tę wykorzystywano podczas badań neolitycznych stanowisk na zachodnim Wołyniu.

D. Król (Rzeszów), O. Pozikhovskiy (Ostróg), M. Rybicka (Rzeszów) przedstawili wyniki badań sondażowych w odczycie „Z badań nad osadnictwem kultury pucharów lejkowatych we wschodniej części Wołynia”. Podczas wykopalisk na stanowisku Nowomałyna (uroczysko Podobanka) odkryto dużą ilość materiałów kultury trypolskiej.

Referentka A. Sznajdrowska (Rzeszów) zaprezentowała rezultaty badań zespołu osadniczego na Wysoczyźnie Kańczuckiej w odczycie „Osady kultury pucharów lejkowatych na stanowiskach Szczytna 5 i 6, gm. Pawłosiów.” Podczas wykopalisk zarejestrowano ponad 140 obiektów, w których odkryto fragmenty naczyń, amfor, dzbanków, „bruk ceramiczny”, dające wyobrażenie o życiu codziennym ówczesnych mieszkańców.

P. Zawisłak (Rzeszów) wygłosił referat „Obiekty neolityczne ze stanowiska 1C w Gródku, pow. hrubieszowski (z badań Sławomira Jastrzębskiego 1983–1985 r.)”. Scharakteryzował w nim materiały (fragmenty ceramiki) kultury pucharów lejkowatych i lubelsko-wołyńskiej, pozyskane podczas badań wykopaliskowych.

Sesję zakończyła dyskusja, w której udział wzięli: M. Rybicka, A. Sznajdrowska, A. Pelisiak, K. Szczepanek, O. Diachenko, T. Tkachuk oraz J. Machnik. Omawiano kwestie interpretacji ceramiki wstęgowej rytej, warunki paleoklimatyczne w dorzeczu Dniestru, problematykę periodyzacji stanowisk kultury trypolskiej, konieczność wprowadzenia metod matematycznych do archeologii itp.

W sesji posterowej przedstawiono następujące plakaty: M. Bajka (Sandomierz) „Badania ratownicze dwóch grobów kultury złockiej – w Sandomierzu na Małym Rynku i w Świąticy w powiecie sandomierskim w 2012 roku”. P. Harčar (Prešov) „Archeologický výskum bránovej veže Zborovského hradu (Badania archeologiczne bramy wjazdowej Zamku Zborowskiego)”. L. Matskevij, H. Panakhyd (Lwów) „Human use of the Caves of Western Ukraine (excavations conducted Lvivska and Prykarpatska archaeological expeditions) (Wykorzystanie przez człowieka jaskiń Zachodniej Ukrainy (badania wykopaliskowe prowadzone przez Lwowską i Przykarpacką ekspedycję)”. G. Lukáč (Levoča) „Archeologický výskum vínnej pivnice vo Fričkovciach, okres Bardejov (Badania archeologiczne piwnicy winiarskiej we Fričkovcach, okręg Bardejów)”. Z. Krišová (Praga), Archeologický výskum meštianského domu na Radničnom námestí č. 9 v Bardejove (Badania archeologiczne w domu mieszczkańskim na Placu Rynkowym 9 w Bardejowie)”. N. Wojcieszczuk, O. Siłajew (Lwów) „Archeologia dorzečia Wiszni: wyniki badań powierzchniowych w 2011–2012 r.” Z. Pianowski (Rzeszów), M. Krzemiński, A. Kostek, M. Krzemińska (Przemyśl) „Wyniki III etapu weryfikacyjnych badań archeologicznych pozostałości cerkwi św. Jana Chrzyciciela (tzw. Księcia Wołodara) na Wzgórzu Zamkowym w Przemyślu w 2012 roku”. M. Połtowicz-Bobak, D. Bobak, A. Nowak (Rzeszów), M. Łanczont, P. Mroczek (Lublin) „Badania obozowiska kultury magdaleńskiej w Wierzawicach w 2012 roku”. A. Sznajdrowska, A. Nowak (Rzeszów) „Grób kultury amfor kulistych ze stanowiska Rozbórz 42, gm. Przeworsk”. S. Czopek, K. Trybała-Zawisłak (Rzeszów) „Drugi sezon badań wykopaliskowych na stanowisku 6 w Dębinie, pow. Łańcut”. N. Skakun (Petersburg) „Kwestia organizacji obróbki krzemienia w środkowym etapie kultury trypolskiej (na podstawie materiałów ze stanowiska-pracowni krzemieniarskiej w Bodakach)”. A. Reszczyńska (Rzeszów), L. Ondráčková (Chomutov),

J. Błażek (Most) „Badania wykopaliskowe na germańskim cmentarzysku w Nezabylicach w północno-zachodnich Czechach” D. Wolski, A. Nowak (Rzeszów) „Analiza traseologiczna sierpów bifacjalnych z epoki brązu na przykładzie znalezisk z Boratyna 17 i Orlik Sokolnickich 1” P. Gębica (Rzeszów), S. Superson (Kraków), A. Bajda-Wesołowska, M. Hozer (Rzeszów) „Stratygrafia aluwiów i ślady działalności człowieka prehistorycznego na stanowisku nr 19 w Białobrzegach nad Wisłokiem”. P. Mączyński (Rzeszów) „Podsumowanie pierwszego sezonu badań na stanowisku Ruda 6, pow. janowski”. K. Solarz (Rzeszów) „Dzieje grodu i grodziska Piotrówka w Radomiu”. B. Polit (Rzeszów) Biżuteria z cmentarzyska Neyzats (Ukraina) pozyskana w trakcie badań wykopaliskowych przeprowadzonych w 2012 roku”. M. Dębiec (Rzeszów) M. Posselt (Regensburg) „The Magnetometer Survey at the site Jankowice 9. Non-destructive archaeological research off a construction area (Badania magnetometryczne na stanowisku Jankowice 9. Niedestrukcyjne badania archeologiczne na obszarze zabudowanym)”.

W trakcie drugiej sesji, odbywającej się pod przewodnictwem prof. M. Parczewskiego, wysłuchanych zostało osiem referatów.

Zespół autorów: M. Zielińska (Sanok), Z. Pianowski (Rzeszów), M. Glinianowicz, P. Kotowicz (Sanok) przedstawił odczyt „Umocnienia miasta lokacyjnego Sanoka w świetle źródeł pisanych i badań archeologicznych”, w którym podjęto próbę odtworzenia lokalizacji założeń obronnych miasta na podstawie wymienionych rodzajów źródeł.

M. Krąpiec (Kraków) w referacie pt. „Studnie datowane dendrochronologicznie ze stanowiska Rozbórz 28” zaprezentował wyniki datowania 18 drewnianych studni, z których najstarsza ma 4200 lat.

M. Florek (Lublin/Sandomierz), M. Bajka (Sandomierz) przedstawiły rezultaty badań grobów z epoki eneolitu i brązu w referacie „Badania archeologiczne na stan. 6 w Złotej k. Sandomierza, woj. świętokrzyskie w roku 2012”.

Odczyt J. Adamik (Rzeszów) „Materiały do poznania tzw. klasycznej fazy kultury trzcinińskiej na obszarze podkarpackiej wysoczyzny lessowej między Wisłokiem a Sanem w świetle wykopalisk w miejscowości Skołoszów, pow. jarosławski, stan. 7” poświęcony był badaniom wykopaliskowym, przeprowadzonym na wymienionym stanowisku w związku z budową autostrady A4.

W. Rajpold (Rzeszów) wygłosił odczyt „Przemiany osadnicze nad środkową Wisłą w epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza”. Na badanym obszarze autor zlokalizował 1300 stanowisk, przeanalizował ich topografię i warunki przyrodnicze w regionie.

W referacie I. Wnuczek, M. Burghardt (Rzeszów) „Rozplanowanie osad tarnobrzesckiej kultury łużyckiej na przykładzie stanowiska nr 26 w Łące, gm. Trzebownik” zaprezentowano rezultaty badań wykopaliskowych, przeprowadzonych na obszarze o powierzchni 1,5 ha, w wyniku których odkrytych zostało ponad 5 tys. artefaktów.

A. Bardeckyj (Dubno) w referacie „Sytuacja kulturowa na obszarze górnych dorzeczy Styru i Horynia we wczesnej epoce żelaza w świetle nowych materiałów” zaproponował nową interpretację ceramiki tzw. typu mohylańskiego ze stan. Chorów, Sławuta, Dorohoszczi, Niecieszyn.

Odczyt J. Gancarskiego (Krosno) „Badania sondażowe na stanowiskach z epoki brązu i początków epoki żelaza w Brzyściu, gm. Jasło, stan. 6 oraz w Jasle, stan. 52” dotyczył badań, przeprowadzonych na obszarze o powierzchni ponad 4 ha w związku z wyznaczeniem terenu pod zabudowę.

Sesję podsumowała dyskusja, w której uczestniczyli D. Pavliv, A. Bardeckyj, S. Czopek, M. Parczewski, S. Kadrow, M. Rybicka, D. Bobak, A. Pelisiak, J. Machnik. Poruszane w dyskusji pytania dotyczyły chronologii stanowisk, nowej interpretacji materiałów archeologicznych, celowości badań powierzchniowych na nowych obszarach, istotności datowań dendrochronologicznych dla interpretacji artefaktów. Badacze zwrócili uwagę na kwestie problematyczne: nazewnictwo nowych kultur, specyfikę wykorzystania w archeologii pewnych metod itp.

Trzecia sesja odbywała się pod przewodnictwem prof. A. Rozwałki. Wygłoszono na niej dziewięć referatów.

M. Wawrzczak (Szczawnica) w referacie pt. „Epoka kamienia i epoka brązu w Pieninach w świetle zainicjowanych badań powierzchniowych” przedstawił wyniki badań terenowych. Przy pomocy urządzenia GPS zarejestrowano artefakty ze środkowego i górnego paleolitu, mezolitu, okresu magdaleńskiego oraz stworzono mapę stanowisk.

Grupa autorów: N. Wojcieszuk, D. Pavliv, W. Petehyrych (Lwów) wygłosiła odczyt „Mapa stanowisk archeologicznych na zachodzie Lwowszczyzny (dorzecze Wiszni): stanowiska i ich klasyfikacja chronologiczno-kulturowa”. Zaprezentowali w nim wyniki badań powierzchniowych, przeprowadzonych tak na już znanych, jak i na nowoodkrytych stanowiskach. Ogółem w dorzeczu Wiszni znanych jest ponad 1000 stanowisk archeologicznych.

M. Parczewski (Rzeszów) w referacie „Uwagi o znaku swastyki na naczyniu wczesnosłowiańskim z Ożańska, pow. Jarosław” przedstawił wersję pochodzenia tego znaku. Autor przytoczył przykłady z literatury i ze źródeł archeologicznych, które potwierdzają, że swastyka jako znak (symbol) znana była jeszcze w czasach przedchrześcijańskich.

Autorzy R. Myska i Y. Pohoralskyj (Lwów) wygłosili referat „Grodzisko Teptiuz (Modrychi I) na przedgórzu Karpat: interpretacja historyczno-archeologiczna (badania w 2010–2011 r.)”. Zaprezentowano wyniki badań wykopaliskowych i sondażowych – zlokalizowane konstrukcje obronne, odkryte fragmenty ceramiki, odłupki krzemienne, przepalone drewno itp.

J. Kusiak (Lublin) przedstawił rezultaty datowania termoluminescencyjnego w odczycie „Cegły i ceramika źródłem istotnych danych chronologicznych dla obiektów architektonicznych od średniowiecza do współczesności”.

A. Lubelczyk (Rzeszów) wygłosił dwa referaty: „Zamek «Golesz» w dawnej ziemi sandomierskiej (Krajowice, pow. Jasło, stan. 1) – podsumowanie

badan archeologicznych z lat 2010–2012” był poświęcony prezentacji wyników badań wykopaliskowych, przeprowadzonych na obszarze o powierzchni 2,5 a. Archeolodzy zarejestrowali założenia obronne zamku i odnaleźli ponad 8,5 tys. artefaktów – fragmenty ceramiki, kafle, dachówki oraz przedmioty metalowe. W referacie „Unikatowy zbiór kafli z XVI i XVII wieku pozyskany w trakcie sondażowych badań wykopaliskowych w obrębie dawnego dworu obronnego w Twierdzy, pow. Strzyżów” autor pokazał zbiór renesansowych kafli (200 fragmentów).

D. Mazur (Kraków) w odczycie „Nowe źródła do badań nad ikonografią i techniką wykonania kafli – co kafle mogą powiedzieć o społeczeństwie Kazimierza (?) z przełomu XV i XVI w.” zaprezentowała ornamenty na kablach (baleliefy portretowe, motywy roślinne, rozetki itp.) oraz dokonała interpretacji tych wizerunków.

Sesję zamykała dyskusja. Badacze poruszyli kwestię możliwości datowania określonych typów znalezisk (w tym przepalanej ceramiki, spieczonych polepy). Odrębną debatę wywołała kwestia własności prywatnej gruntów i prawnych aspektów konieczności przeprowadzania badań archeologicznych na takich działkach.

Na czwartej sesji wygłoszono cztery odczyty. Prowadzącym był prof. S. Kadrow.

Posiedzenie otworzył referat G. Poplevko (Petersburg) „Oznaki technologiczne ręcznego wykonania ceramiki na podstawie danych eksperymentalnych i archeologicznych”. Badaczka przedstawiła wyniki eksperymentalnej produkcji ceramiki według dawnych technologii.

M. Glinianowicz (Sanok), P. Kotowicz (Sanok) w referacie „Dawne cmentarze sanockie – podsumowanie starszych i nowszych badań” przedstawili lokalizację dawnych założeń sakralnych na terenie miasta i scharakteryzowali miejscowe tradycje w obrządku pogrzebowym. Drugi odczyt tychże autorów „Nieistniejące kościoły sanockie w świetle najnowszych badań” prezentował wyniki badań wykopaliskowych pierwszego kościoła parafialnego pw. Św. Michała. Na podstawie pozyskanych materiałów, jak również źródeł pisanych, wykonany został komputerowy model kościoła.

Ostatni z referatów wygłoszonych na konferencji – „Wyniki badań na ul. Podmurnej we Lwowie”, przedstawiony przez J. Kowalskiego – dotyczył rezultatów badań ratowniczych. Podczas prac odnaleziono mury z XIX w., wodociąg i drewnianą konstrukcję z XVII w., a także fragmenty ceramiki, przedmioty metalowe i wyroby ze skóry.

Podczas dyskusji końcowej badacze podsumowali rezultaty konferencji i określili kwestie problematyczne w badaniach archeologicznych. W opinii M. Parczewskiego ważne były naukowe osiągnięcia zaprezentowane przez młodych badaczy. S. Czopek zwrócił uwagę obecnych na fakt przybycia badaczy z różnych krajów i jednostek naukowych, zróżnicowaną tematykę referatów i ich wielką naukową wagę, na znaczenie podjęcia problematyki ochrony dziedzictwa archeologicznego, jak również na interdyscyplinarność badań.

Konferencję zakończyła wypowiedź dyrektora Muzeum Okręgowego B. Kaczmara, który podziękował uczestnikom za aktywność, zaś organizatorom i sponsorom za przygotowanie konferencji i wsparcie.

Kolejna, jubileuszowa XXX Rzeszowska Międzynarodowa Konferencja Archeologiczna, planowana jest na wiosnę 2014 r.

Najnowsze publikacje

Fundacji Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego

Zamówienia można składać poprzez nasz sklep internetowy:
<http://books.archeologia.rzeszow.pl>

Roman Szlązak

Saloniki w okresie wczesnobizantyjskim (IV-VI wiek)

Publikacja ma na celu przedstawienie topografii Salonik w okresie wczesnobizantyjskim, który rozpoczął się wraz z budową cesarstwa bizantyjskiego, a kończył przed rozpoczęciem ikonoklazmu. Pomiędzy IV a VII w., Saloniki przeżyły okres prosperity, stając się drugim, po Konstantynopolu, miastem Bizancjum.

Praca otrzymała wyróżnienie specjalne w konkursie na „Najlepszą pracę magisterską w Polsce w roku 2011”, organizowanym przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Format A4, 199 stron, okładka twarda
ISBN 978-83-7667-133-8
Rzeszów 2012
Cena: 80,00 zł

**Maciej Karwowski, Bohdan Chmielewski,
Dominika Kulikowska, Andrzej Pelisiak aut.**

Białobrzegi, stanowisko 18. Osada z okresu rzymskiego

Drugi tom z serii Via Archaeologica Ressoviensia, w którym prezentowane są wyniki badań wykopaliskowych, wyprzedzających inwestycję związaną z budową autostrady A4 na odcinku Rzeszów-Przeworsk.

Format A4, 174 strony, okładka miękka
ISBN 978-83-7667-145-1
Rzeszów 2013
Cena: 50,00 zł

Judyta Nawrot aut.

Kościół Centralny na terenie Czech i Moraw (IX–XIII w.)

Pierwsza publikacja w języku polskim obejmująca problematykę budowli centralnych z terenu Czech i Moraw. Autorka prezentuje dotychczasowe hipotezy mówiące o pochodzeniu rotund czeskich. Trzon pracy stanowi katalog obiektów wraz z informacją dotyczącą opisu budowli, tła historycznego, przeprowadzonych badań archeologicznych i architektonicznych, źródeł pisanych oraz datowania obiektów.

Format A4, 472 strony, okładka miękka
ISBN 978-83-7667-136-9
Rzeszów 2013
Cena: 60,00 zł

Sławomir Kadrow, Piotr Włodarczak red.

Environment and subsistence – forty years after Janusz Kruk's "Settlement studies..."

Tom zawiera 34 artykuły poświęcone badaniom nad pradziejowym osadnictwem, gospodarką i środowiskiem naturalnym, dla których inspiracją jest dzieło Janusza Kruka pt. „Studia osadnicze nad neolitem wyżyn lessowych”, wydane w Ossolineum w 1973 roku. Czterdzieści lat od ukazania się tej książki autorzy prezentowanego tomu z różnych krajów dyskutują jej wpływ na rozwój archeologii w Polsce i poza jej granicami.

Format A4, 143 strony, okładka twarda
ISBN: 978-83-936467-1-5
Rzeszów–Bonn 2013
Cena: 120,00 zł

Anita Szczepanek

Archeotanatologia pochówków zbiorowych od pradziejów po czasy współczesne

Książka przedstawia zagadnienia dotyczące eksploracji, analizy antropologicznej oraz rekonstrukcji zwyczajów pogrzebowych związanych ze składaniem zmarłych w grobach zbiorowych.

Format A4, 171 stron, okładka twarda
ISBN: 978-83-7667-151-2
Rzeszów 2013
Cena: 60,00 zł

Piotr N. Kotowicz red.

Acta Militaria Mediaevalia tom IX

Periodyk poświęcony militariom okresu średniowiecza.

Format A4, 257 stron, okładka miękka

ISSN: 1895-4103

Kraków–Rzeszów–Sanok

Cena: 50,00 zł

Jerzy Tomasz Bąbel

Cmentarzyska społeczności kultury mierzanowickiej na Wyżynie Sandomierskiej

Część 1: Obrządek pogrzebowy.

Część 2: Źródła

Dwutomowa publikacja przedstawia wyniki badań i analiz cmentarzyska w Mierzanowicach na Wyżynie Sandomiersko-Opatowskiej – jednego z najważniejszych w pradziejach ziem polskich i Europy Środkowej.

Praca ukazuje się blisko 80 lat po zakończeniu prac wykopaliskowych przez Kazimierza Salewicza na eponimicznym stanowisku kultury mierzanowickiej. Kluczowe dla zrozumienia początków epoki brązu w Europie Środkowej zabytki, pierwszej złotej epoki w dziejach naszego kontynentu, uległy niestety zniszczeniu w pożarze magazynów Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie w 1991 roku. Niniejsza publikacja przywraca więc do życia środowisku naukowemu ważny i liczny zbiór źródeł do badań i analiz odległej przeszłości ziem polskich.

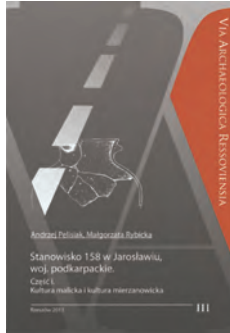

Format A4, 589 stron, okładka twarda

ISBN 978-83-7667-146-8

Rzeszów 2013

Cena: 0,00 zł – egzemplarz bezpłatny

Małgorzata Rybicka, Andrzej Pelisiak
Stanowisko 158 w Jarosławiu,
woj. podkarpackie

Część I.
Kultura malicka i kultura mierzanowicka

Trzeci tom z serii Via Archaeologica Ressoviensia.

Format A4, 135 stron, okładka miękka
ISBN 978-83-7667-149-9
Rzeszów 2013
Cena: 0,00 zł – egzemplarz bezpłatny